

Dr. Szili Katalin laudációja

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Bocskai István-díja, 2020

Szili Katalin magyar jogász, humánökológus, politikus, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium politikai államtitkára, országgyűlési képviselő, miniszterelnöki megbízott, az Országgyűlés volt elnöke. 2008-tól annak a Pécsi Tudományegyetemnek a címzetes egyetemi docense, amelynek ködbe vesző, 650 éves elődjének – a Nagy Lajos királyunk által alapított középkori Pécsi Egyetemnek – a történetét írja le Bíró András, a Vér és ölelés című hármeregényében, amelyért megkapta a Szent György Lovagrend Nagykeresztet. A könyv szerint, V. Orbán pápa jóváhagyását követően, Lajos királyunk egy sepsiszentgyörgyi székelly lófőre, Esztelneki Mátéra bízta az egyetem megszervezését, híres tanárainak felkutatását. Persze ez számunkra nagyon megtisztelő, és hogy mennyi a történelmi igazság ebben a történetben, talán nem is annyira fontos. Az viszont igen, hogy a trianoni döntést követően két neves egyetemünket is elszakították tőlünk: a kolozsvári Ferenc József Egyetem mellett a pozsonyi Erzsébet Egyetemet is, amely pont Pécsre költözött. Így Szili Katalin már fiatal diákkorában, akár hallgatóként találkozhatott azzal az életérzéssel, amely minket is befolyásolt a Sapientia EMTE létrehozása, építése közben. Pótolni a veszteségeket, és gyerekeinknek, fiatal hallgatóinknak olyan környezetet teremteni, hogy ők kevésbé érezzék ezeket.

Éreztük, tudtuk, hogy ez a helyes döntés, mert annak idején a XX. század legvégén, annyira szétszóródott a romániai magyar egyetemi értelmiség, hogy alig-alig volt már esély összegyűjteni őket, és elindítani egy új intézményt. Sőt, az egyetem alapítását megelőző, máig sem lecsengett viták is holmi, a már létező állami egyetemeknek alájátszó, azokat kiegészítő szerepet szántak nekünk. Vajon hol lenne most a Sapientia EMTE, ha csak ezt a modellt valósítjuk meg? Talán már nem is létezne, jobb esetben valami felejthető továbbképző központ lenne. De akkor mi lett volna azzal a több ezer hallgatóval akik, azóta nálunk szereztek oklevelet? Ezért a munkánk és elnyűhetetlen hitünk mellett, nagyon nagy szükségünk volt, és van a mai napig társakra. Olyanokra, akik ugyanúgy hisznek ebben a történetben, mint mi.

Az egyetem építésének kezdetén már megtapasztaltuk, hogy milyen az, ha pont, akire a legjobban kellene számítanunk, az, aki segítségével indítottuk az egyetemet, kihátrál mögüle. Igen tudtuk,

hogy a 2002-es kormányváltás után 22 millió bevándorlóval riogatták az anyaországi nemzettársainkat, de az, hogy ezt az intézményt is feláldoznák, álmunkban sem fordult meg. Azért, hogy enyhítsem a máig tartó keserű érzést, hadd idézzem erről Kása Zoltán professzor urat.

„Kollégámmal együtt alighogy megmelegedtünk a Sapientián, villámcsapásként ért a kolozsvári napilapban, a Szabadságban 2008 márciusában megjelent támadás a Sapiencia ellen. Mivel közlőrl ismertem az akkori magyar kormány viszonyulását az egyetemhez, számomra világos volt, hogy az oknyomozónak álcázott cikk tulajdonképpen megrendelésre készült. Ez megerősített abban a hitemben, hogy jó helyen vagyok. Nagyon jól szórakoztam később a MÚRE fellebbviteli bizottságának azon véleményén, hogy igaz, hogy az újságíró több valótlaniságot is állított, de a következtetései helyesek voltak. Vajon hol tanultak ezek a mürésok (és a megrendelőik DL) matematikai logikát?”

Ekkor, ebben a hangulatban hívott meg az Országgyűlés Oktatási és Kulturális Bizottsága egyeztetni az egyetem helyzetéről, sorsáról. Ft. Kató Béla püspök úrral erősítettük egymást, jól átgondoltunk minden érvet, hisz éreztük, hogy igazunk van. Ott helyben, az Országgyűlés bizottsága előtt pedig azzal szembesültünk, hogy az akkori kormány oldali bizottsági tagok nem jelentek meg. Ők bizony nem voltak kíváncsiak a mi érveinkre. És ekkor meghívott az Országgyűlés akkori elnöke, Szili Katalin. A mai napig szoktam idézni az ott elhangzott mondatát: „...ne törődjete azokkal, akik gáncsokodnak, mert pár év múlva senki, de senki nem emlékszik majd rájuk, de benneteket, a Sapientiát évtizedek múlva is ismernek majd”. Nemcsak ez történt, hanem meglátogatta egyetemünket, részt vett szenátusi ülésen, megajándékozott országgyűlési csengővel, és éreztük a csendes, de hatékony támogatását.

Nos, kedves Katalin, ez és a hasonló, gesztusok adták azt az erőt, azt a hitet, hogy ide juthassunk. Ide, ahol az utóbbi 30 év legfontosabb tíz történése közé sorolt be minket az erdélyi magyar közösségünk.

Mindezek elismeréseképpen döntött úgy az EMTE Szenátusa, hogy dr. Szili Katalint az Egyetem Bocskai díjával tünteti ki. További kitartó munkát és sok sikert kívánunk. A Sapiencia Erdélyi Magyar Tudományegyetem nevében gratulálunk a díjhoz.

Marosvásárhely, 2020. október 3.

Dr. Dávid László, a Sapiencia EMTE rektora

Dr. Tonk Márton, a Sapiencia EMTE Szenátusának elnöke